

Poznań, 11 czerwca 2015

Metodologia analiz wyników sprawdzianu oraz innych badań osiągnięć szkolnych uczniów oraz wykorzystywania ich wyników

Jak przekształcić dane w wiedzę wpływającą na rozwój szkoły poprzez podejmowanie trafniejszych decyzji

Zofia Lisiecka

- Skąd wynika duże zainteresowanie wynikami egzaminów zewnętrznych?
- Kto się nimi interesuje?
- Jak czytać trudny język cyfr? Jak je interpretować?
- Co robić, gdy wyniki nas nie zadowolają?

Kogo interesują wyniki szkoły? Dlaczego?

Co najczęściej interesuje szkołę i jej zewnętrznych partnerów?

- Pytania o **rezultat**: Jaki jest wynik szkoły? Ile punktów uzyskało moje dziecko?
- Pytania o **sukces**: Ilu zdało maturę? Jaki procent zdających zdał maturę? Jaki procent absolwentów zdał maturę?
- Pytania o **miejsce w szeregu**: W której szkole w gminie mieli najwyższe wyniki? Która szkoła w mieście jest najlepsza?
- Pytania o **efekty**: W czym uczniowie są szczególnie dobrzy? Z czym sobie nie radzą?
- Pytania o **postęp**: Czy się polepsza, czy jest coraz gorzej?
- Pytania **dot. „sprawców”**: Kto jest ojcem sukcesu? Kto zawinił?

„Żeby szkoła mogła się uczyć, musi koniecznie wiedzieć, czego i jak. (...)”

Wyniki egzaminów zewnętrznych dostarczają informacji, które bezpośrednio wpływają na zasady i procedury działania na poziomie szkoły i klasy.”

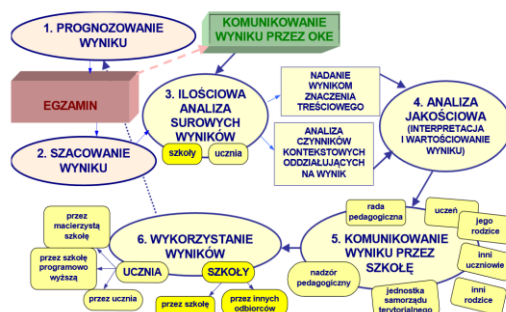
John MacBeath, Michael Schratz, Denis Meuret, Lars Jakobsen

Czy nasza szkoła jest dobra?

Tłum. Krzysztof Kruszeński, Warszawa 2003, WSiP

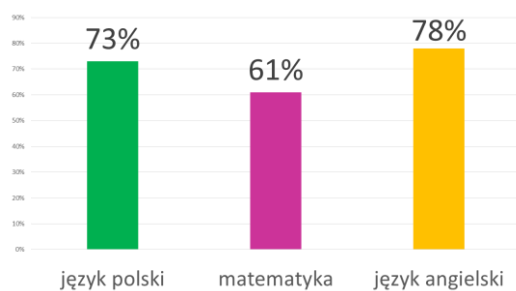
Etapy postępowania z wynikami egzaminu w szkole

Jaki mamy wynik?

**Jaki jest nasz
wynik?**

Sprawdzian 2015 - średnie wyniki uczniów

**Metodologia analizy
wyników
egzaminacyjnych
oraz wyników badań
szkolnych**

**Wynik oceniania,
czyli...**

wynik jako

liczba/symbol

**rezultat
spełnienia
wymagań**

analiza

ilościowa

jakościowa

Wynik oceniania

1. pozycja na obranej skali ➡ **stopień**

2. informacja o stopniu spełnienia
wymagań ➡ **ocena**

Wyniki egzaminu zewnętrznego

15 pkt

31%

2,31 z

6 stanin

29. centyl

101 na skali (100;15)

dst.

28,3 pkt

47%

$p = 0,75$

2,31 z

7. stanin

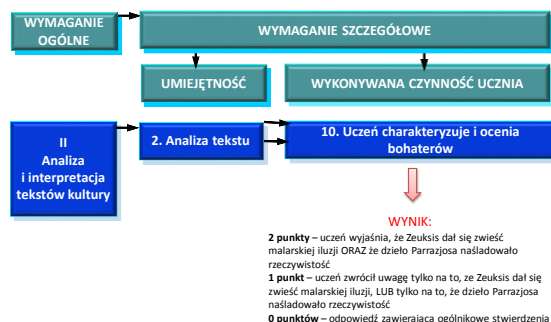
122 na skali (100;15)

<-1,42; 0,22> EWD

wyniki uczniów

wyniki szkoły

OD WYMAGANIA Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ DO WYNIKU

V Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

3. Uczeń wykonuje obliczenia dotyczące: a) długości, b) powierzchni, 3) objętości, 4) wagi, 5) czasu, 6) emerytury, 7) pieniędzy.

Umiejętność	Sprawdzana czynność	Rok przepr. sprawdzianu	Poziom opanowania umiejętności
wykonuje obliczenia dotyczące czasu	oblicza upływ czasu	2005	0,75
	wykonuje obliczenia dotyczące czasu	2004	0,71
	oblicza łączny czas trwania zdarzeń	2002	0,45
	poprawnie posługuje się jednostkami czasu	2007	0,38
wykonuje obliczenia dotyczące długości	zamienia metry na kilometry	2005	0,86
	oblicza odległość, posługując się skalą planu	2004	0,48
wykonuje obliczenia dotyczące pieniędzy	oblicza koszt na podstawie ceny i czasu wynajmu	2008	0,70
	oblicza resztę pieniędzy	2007	0,73
	oblicza koszt zakupów	2004	0,72
	oblicza, ile pieniędzy trzeba zapłacić za bilety dla całej grupy	2005	0,44
wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni	wyznacza resztę	2008	0,40
	oblicza pole prostokąta	2007	0,46
wykonuje obliczenia dotyczące wagi	oblicza pole trapezu	2004	0,31
	oblicza wielkość plonu	2004	0,26
wykonuje obliczenia na liczbach	wykonuje obliczenia prowadzące do wyznaczenia, ile razy jedna liczba mieści się w drugiej	2002	0,46
		2003	0,49

Egzamin	łatwość	Badane czynności ucznia	Zadanie
Spr. 2012	0,45	wnioskowanie na podstawie przesłanek w tekście	
	0,27	odczytanie intencji autora na podstawie użytych środków stylistycznych	
	0,3	odczytanie z kontekstu znaczenia wyrazu użytego w tekście	
	0,46	podanie średnicy koła spełniającego warunek określony w zadaniu	
	0,33	dzielenie przedziału czasu na równe części	
	0,35	ustalenie liczby brył o wskazanej własności	
Spr. 2013			
Spr. 2015	0,25	rozpoznawanie w tekście formy przypadków	Zad. 6.2
	0,35	znajomość zasad mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych bez konieczności wykonywania tych działań	Zad. 15
Bad. szkolne	0,49	określanie funkcji znaku interpunkcyjnego	
	0,38	posługiwanie się wyrazami o różnym zabarwieniu emocjonalnym	

Zadanie 15. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Wartość wyrażenia $4,3 \cdot 75$ jest równa wartości wyrażenia $43 \cdot 7,5$.	P	F
Wartość wyrażenia $31,5 : 0,15$ jest równa wartości wyrażenia $315 : 1,5$.	P	F

Zadanie 15. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Sprawność rachunkowa.	5. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń: 8) wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych, poprawnych strategii [...].

Rozwiązanie
pp

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Sprawdzian 2015

Wyniki ucznia/szkoły a efekty kształcenia

wyniki → wymagania → osiągnięcia → efektywność

wyniki

- sprawdzianu
- egzaminu gimnazjalnego
- egzaminu maturalnego
- egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe

wyniki innych badań zewnętrznych

- i wewnętrznych, np.
 - systematycznych badań osiągnięć uczniów
 - egzaminów próbnych
 - ewaluacji zewnętrznej i/lub wewnętrznej
 - monitorowania realizacji podstawy programowej
 - badań prowadzonych przez IBE, np. OBUT, EWD, PWE
 - badań międzynarodowych

państwa

- podstawa programowa
- standardy wymagań egzaminacyjnych
- wymagania ewaluacyjne

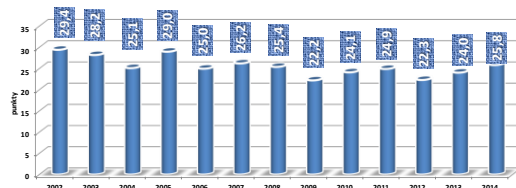
szkoły

- WSO
- PSO (program nauczania!)
- plan wynikowy

indywidualne

Komunikowanie wyników zewnętrznych badań osiągnięć uczniów

Problemy wynikające ze stosowania skali „surowych” wyników

- Porównywanie wyników z poszczególnych lat jest niemożliwe.
- Duże zróżnicowanie arkuszy pomiędzy latami utrudnia orientację, czy dany wynik jest wysoki, czy też niski.
- Niemożliwe jest szybkie oszacowanie, jaki procent populacji posiada wynik wyższy lub niższy od aktualnie analizowanego.
- Powoduje błędne oceny pracy szkół, jeżeli nie uwzględnimy potencjału, możliwości uczniów uczęszczających do danej szkoły.
- Może doprowadzić do niesprawiedliwej oceny pracy szkoły, jest obrazem poziomu opanowania wiedzy przedmiotowej, a nie wkładu pracy grona pedagogicznego.

Wyniki egzaminu zewnętrznego

wyniki surowe (nieprzetworzone)

- wyniki punktowe
- wyniki procentowe
- łatwość zadań testu
- zdawalność

Można je porównywać tylko w odniesieniu do tego samego testu – analizy pomiędzy latami, przedmiotami na maturze, a nawet częściami egzaminu gimnazjalnego są nieuprawnione!

wyniki przetworzone – znormalizowane i wystandaryzowane

Przed przystąpieniem do analiz wyników z różnych roczników egzaminacyjnych lub dla różnych części egzaminu, należy sprawdzić je do porównywalnej postaci.

Różne sposoby prezentacji wyników egzaminu (1)

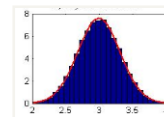
1. Wynik będący sumą punktów za odpowiedzi na zadania egzaminacyjne lub procent maksymalnej liczby punktów (nazywany też wynikiem surowym).
2. Wynik w skali centylowej informujący o miejscu (pozycji) rezultatu egzaminacyjnego w rozkładzie wyników wszystkich zdających (od 2012 roku stosowany do komunikowania wyników gimnazjalnych).

Różne sposoby prezentacji wyników egzaminu (2)

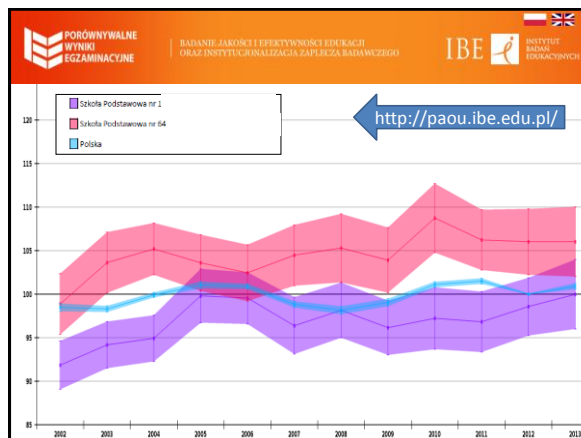
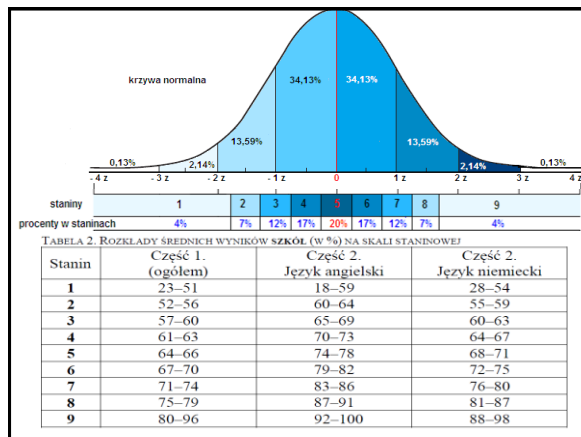
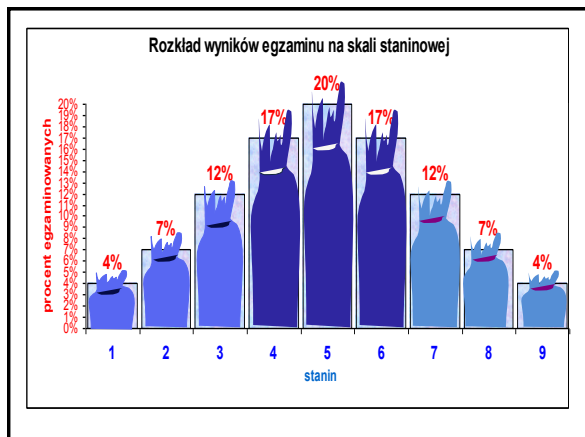
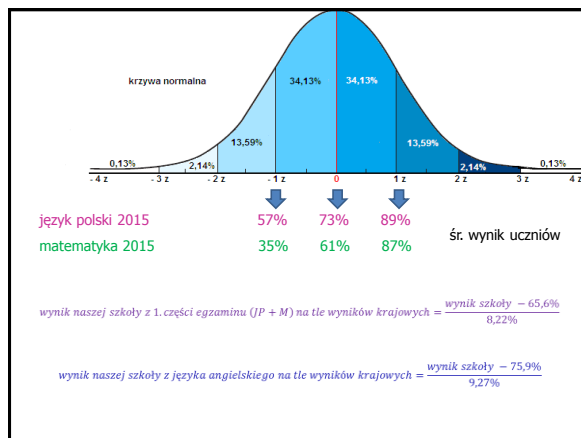
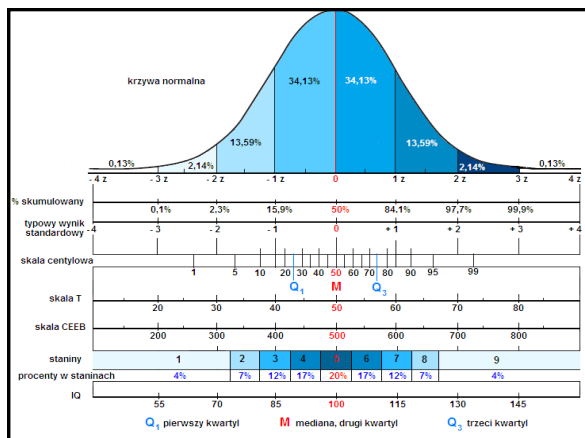
3. Wynik w znormalizowanej skali standardowej, np. skala staninowa, dla której średnia wynosi 5 i miara zróżnicowania wyników (odchylenie standardowe) wynosi 2,
4. Wynik w znormalizowanej skali standardowej – skala o średniej 100 i odchyleniu standardowym 15.
 - A. Kalibrowany w ten sposób, że dla każdego roku średnia dla całej populacji zdających jest stała (w skali staninowej 5 jednostek, w skali (100;15) 100 jednostek. www.ewd.edu.pl
 - B. Kalibrowany z wykorzystaniem zrównywania wyników w ten sposób, że wynik średni charakterystyczny dla danej skali ustalony jest dla wybranego (bazowego) roku. W kolejnych latach w efekcie zastosowania procedury zrównywania rezultaty egzaminacyjne są w złożony sposób przeliczane na skalę roku bazowego. <http://pwe.ibe.edu.pl/>

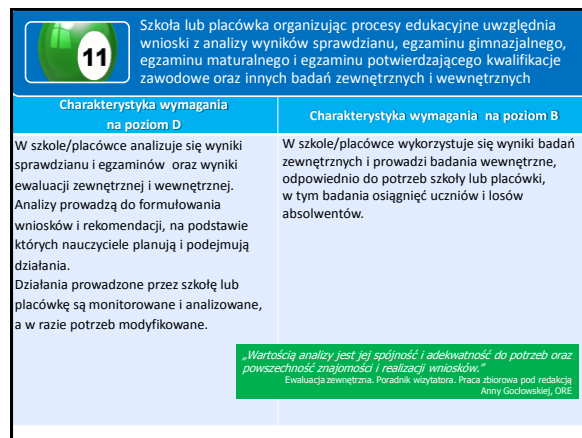
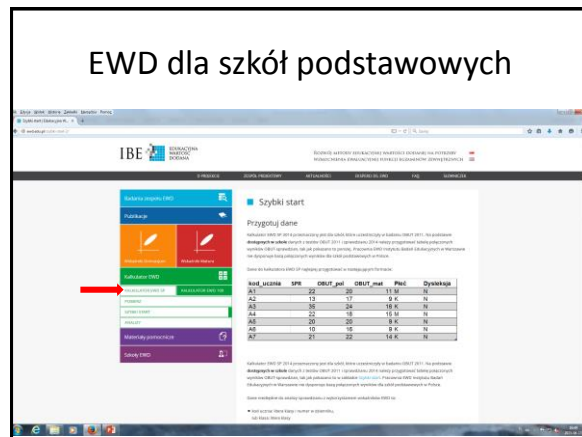
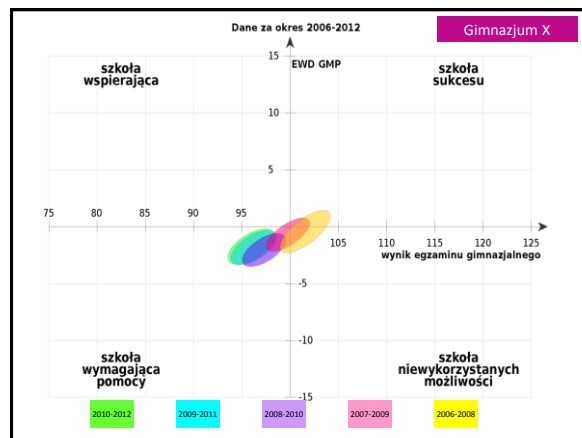
Aby porównać wyniki pomiędzy latami, należy je:

- przekształcić, by ich rozkłady maksymalnie zbliżyły się do rozkładu normalnego (**normalizacja**)

- przeliczyć na wspólną skalę (**standaryzacja**)

Wykorzystanie wyników egzaminów

Wykorzystanie wskaźników dot. efektów kształcenia

Wyniki badań wewnętrznych

- poziom osiągnięć uczniów (wyniki surowe)
- lepsze i gorsze strony pracy dydaktycznej szkoły (np. analiza łatwości zadań)
- analiza jakościowa wytworów ucznia

Wyniki egzaminów zewnętrznych

- poziom osiągnięć uczniów (wyniki surowe)
- względna pozycja szkoły (np. skala staninowa)
- lepsze i gorsze strony pracy dydaktycznej szkoły (np. analiza łatwości zadań)

Edukacyjna wartość dodana

- efektywność nauczania w zakresie sprawdzanym egzaminem zewnętrznym
- pozycja szkoły względem przeciętnej szkoły o podobnym składzie uczniów na wejściu

Wykorzystanie wskaźników dot. efektów kształcenia

- analiza systemowa
- wnioskowanie dydaktyczne
- doskonalenie warsztatu metodologicznego nauczyciela
- program szkolnych badań efektywności kształcenia
- ewaluacja efektów kształcenia w szkole
- planowanie działań naprawczych

Wykorzystanie wyników innych badań

Międzynarodowe badania osiągnięć uczniów

PIRLS

TIMSS

PISA

TIMSS & PIRLS

PIRLS

Międzynarodowe Badanie Postępów Biegłości w Czytaniu
Progress in International Reading Literacy Study

- Jest badaniem skierowanym do 10-latków. Program jest koordynowany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Oceny Osiągnięć Edukacyjnych (IEA)
- Polska uczestniczy w badaniu od II edycji w 2006 r.
- Badanie w Polsce koordynowała najpierw Centralna Komisja Egzaminacyjna, a obecnie IBE
- W projekcie PIRLS 2006 wzięło udział 40 krajów
- W Polsce w 2011 r. pomiarem objęto próbkę losową uczniów z 257 oddziałów klasy trzeciej 150 szkół podstawowych.
- Przedmiotem pomiaru jest czytanie dla doświadczenia literackiego (czytanie tekstów literackich) i czytanie w celu uzyskania informacji (czytanie tekstów użytkowych). W Polsce badani są uczniowie klas trzecich szkoły podstawowej, a więc wyniki testu pokazują efekty uczenia się na koniec etapu kształcenia zintegrowanego. Badanie PIRLS odbywa się w cyklu 5-letnim.

Tekst popularnonaukowy

przykład

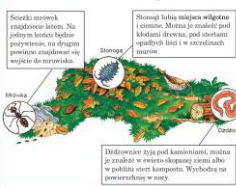
W POSZUKIWANIU POŻYWIENIA

Oto trzy doświadczenia pokazujące, na jaką rolę stworzenia i jak składę pożywienia. Najpierw musisz znaleźć mrówki, stonogi i dżdżownic.

Obchodź się z nimi ostrożnie i pamiętaj, żeby po zakończeniu badań oddać je tam, skąd zostały wzięte.

- Obserwuj ścieżki mrówek
- Badać stonogi
- Zrobić terrarium dla dżdżownic

Gdzie znaleźć mrówki, stonogi i dżdżownice

Źródło: PIRLS 2006. Jak czytają dzieci w Polsce i na świecie, oprac. Krzysztof Konarski, Centralna Komisja Egzaminacyjna

Obserwuj ścieżki mrówek

Mrówki żyją w mrówkowiskach. Kiedy jakąś mrówkę zauważysz, postaraj się zobaczyć, co robi. Jeśli mrówka przesuwa ziarnko, to może być poszukiwanie pożywienia. Jeśli mrówka przesuwa ziarnko, to może być poszukiwanie pożywienia. Jeśli mrówka przesuwa ziarnko, to może być poszukiwanie pożywienia.

1. Na kartce papieru posłaj kawałek jabłka i umieść kartkę blisko mrówek. Zauważ, że kilka mrówek znajduje jabłko. Wszystkie mrówki będą podążać tą samą ścieżką.
2. Przenieś jabłko. Czy mrówki idą prosto do niego? Czy mrówki idą prosto do niego? Czy mrówki idą prosto do niego?

Badaj stonogi

Stonogi mają wrażliwe czułki. Wykonaj podobno, tak jak na rysunku, następnie zwróć uwagę na sposób, w jaki stonogi znajdują drogę. Kiedy znajdą się w pułapce, będą ci potrzebne: mała, pusta pudełko i pokrywka, sznur, tasma klejąca i opaska, wilgotne liście.

1. Z pokrywki wyciągnij trzy długie pasy i zwiń je w trzech kątach jak na rysunku.
2. Wytnij z pudełka kawałek papieru, który będzie służył jako korytarz. Kiedy dąży do końca, jeśli droga w lewo, a inne w prawo.
3. Pasy wilgotne liście po prawej stronie pudełka. Na nich stonogi nie przejdą przez pudełko. Kiedyś idą?

Co się dzieje?

Nawet po przesunięciu pożywienia mrówki nadal idą tą samą ścieżką, dlatego nie powstaje nowa ścieżka.

Dlaczego?

Gdy mrówka znajduje pożywienie, wydziela specjalny substancję chemiczną, która przyciąga inne mrówki. Inne mrówki z tego mrówkowiska wycofują się i zapoczątkują czułkami.

Co się dzieje?

Stonogi będą dążyć w prawo, w kierunku pożywienia.

Dlaczego?

Stonogi potrafią wyczuć pożywienie czułkami. Używają ich, żeby znaleźć liście.

Zrób terrarium dla dżdżownic

Badanie dżdżownic jest trudne, ponieważ nie lubią światła, ale tylko w ciepłym, wilgotnym miejscu. Zrób terrarium, takie jak to na rysunku. Następnie znajdź dla nich trochę dżdżownic i umieść je w terrarium. Pamiętaj, żeby nie ciągnąć dżdżownic, bo można im zrobić krzywdę. Są one pokryte śluzem, dzięki czemu mogą się przemieszczać po powierzchni.

Będzie ci potrzebne:

- pudełko po butach
- tasma klejąca
- długopis
- nożyczki
- duża plastikowa butelka
- kubek plastikowy
- 3 kubki wilgotnej, rozdrobnionej ziemi
- cebula i ziemniak pokrojone w małe kostki

1. Do pudełka po butach przyklej tasmę klejącą wzdłuż boków, żeby nie otworzyła się. Zrób długopisem otwór na wierzchu pudełka, żeby wypuścić powietrze i światło do terrarium.
2. Odlej z góry część plastikowej butelki. Wypełnij butelkę trzema warstwami ziemi: 1. warstwa: wilgotna ziemia i piasek. Na powierzchni rozłóż kawałki ziemniaka i cebuli.
3. Delikatnie włóż dżdżownic do środka, potem włóż butelkę do pudełka i zamknij dżdżownic. Zostaw pudełko na trzy dni na dworku, w chłodnym i suchym miejscu.
4. Po czterech dniach wróć i obejrzyj terrarium. Co się zmieniło w układzie ziemi i ziemi?

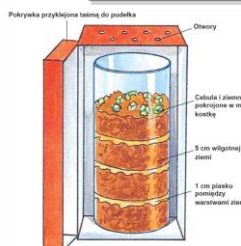
Nie zapomnij! Kiedy zakończysz doświadczenie, oddaj dżdżownice tam, skąd zostały wzięte.

Co się dzieje?

Pytaniem dwóch warstw ziemi i ziemi będą wyznaczane.

Dlaczego?

Dżdżownice mieszczą się w ziemi, gdy wychodzą na powierzchnię, aby żyć. Następnie drążą podziemne tunele, aby skrócić im drogę do światła.

TIMSS & PIRLS

TIMSS

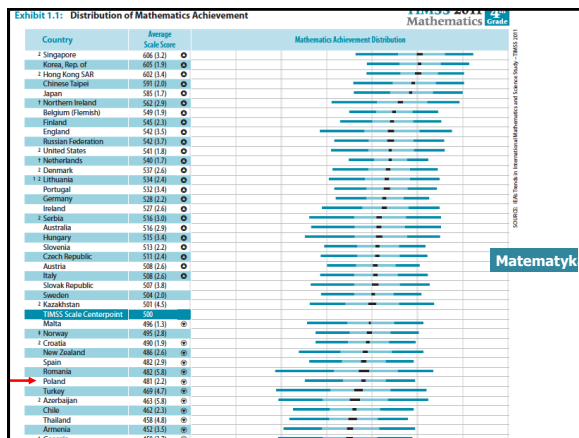
Międzynarodowe Badanie Wyników Nauczania Matematyki i Nauk Przyrodniczych
Trends in International Mathematics and Science Study

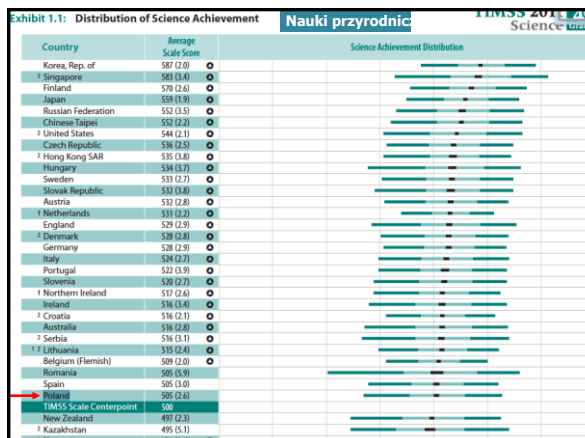
- Jest projektem badawczym realizowanym przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Osiągnięć Edukacyjnych (IEA). Obok badania PISA, jest to najważniejsze porównawcze badanie edukacyjne. Jest to też badanie o najdłuższej tradycji: przeprowadzono je w latach: 1995, 1999, 2003, 2007. W pierwszej edycji uczestniczyło 41 krajów, w 2007 r. 48 krajów.
- TIMSS bada poziom wiedzy i rozumowania uczniów w zakresie matematyki i nauk przyrodniczych. Badania obejmują uczniów klas 4 i 8. (klasa 8. jest w Polsce odpowiednikiem 2. klasy gimnazjum). W założeniach pomiaru umiejętności uwzględnia się programy nauczania matematyki i nauk przyrodniczych w różnych krajach. W odróżnieniu od badania PISA, w badaniu tym losowane są całe klasy, a ankiety wypełniane są także przez nauczycieli matematyki i przedmiotów przyrodniczych. Zbiory danych są ogólnie dostępne, co umożliwia prowadzenie wtórnych analiz.

Wyniki polskich badań PIRLS i TIMSS 2011

Najważniejsze wyniki badań

- Badanie PIRLS 2011 pokazuje, że jakość edukacji polskich trzecioklasistów w zakresie czytania poprawia się.
- Obecnie Polska plasuje się istotnie powyżej średniej międzynarodowej.
- Ogólna poprawa osiągnięć trzecioklasistów to przede wszystkim skutek zmniejszenia się odsetka uczniów, którzy osiągnęli słabe wyniki.
- Zmniejszyła się luka pomiędzy średnimi osiągnięciami chłopców i dziewcząt.
- W badaniu TIMSS Polska uczestniczyła po raz pierwszy.
- W zakresie przyrody polscy uczniowie uzyskali wynik bliski średniej międzynarodowej; w badaniu umiejętności matematycznych polscy uczniowie uzyskali nieco słabszy wynik, mieszczący się poniżej średniej międzynarodowej.
- Nasi uczniowie lepiej wypadli w zadaniach matematycznych

Wyniki polskich badań PIRLS i TIMSS 2011

- Polscy uczniowie czują się bezpiecznie w szkole - opinie uczniów na temat ich poczucia bezpieczeństwa w szkole dają Polsce 7-9 miejsce (razem z Chorwacją i Finlandią) wśród 50 krajów. Większość naszych uczniów uważa, że prawie nigdy nie spotkali się z: przypadkami przezywania, naśmiewania się, wykluczania ze wspólnych gier, rozprowadzania kłamstw, kradzieży, rękoczynów, bójek, zmuszania do niechcianych zachowań.
- Najlepsze warunki do nauki w domu mają dzieci w Szwecji, Nowej Zelandii, północnej Irlandii i Danii. Kryterium o najwyższym standardzie to 100 książki w domu, własny pokój i połączenie z internetem.
- Największe oczekiwania edukacyjne rodziców wobec swoich dzieci: Iran, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Katar, Trynidad Tobago i **Polska**.
- Dostęp do internetu w szkole - jedno stanowisko na 1-2 uczniów: Anglia 89% szkół, Dania 87%, Słowacja 81%; brak dostępu do komputera: Iran 74% szkół, Arabia Saudyjska 36%, Maroko 31%, Chorwacja 17%, **Polska 15%**.

Wyniki polskich badań PIRLS i TIMSS 2011

- Wielkość zbiorów bibliotecznych – powyżej 5 tys. tytułów – Chiny Taipei 90%, Hong-Kong 82% ; **Polska 65 %** w środku tabeli.
- Najbardziej wykształceni nauczyciele: Słowacja – 99% ma wyższe wykształcenie, **Polska – 96 %**
- Lata doświadczenia zawodowego - powyżej 20 lat: liderem **Polska – 83%**, dla przykładu: Hong-Kong – 21%.
- Poziom satysfakcji polskich nauczycieli – dość wysoki – 11 miejsce.
- Uczniowie lubiący czytać – 33 miejsce.
- Uczniowie zmotywowani do czytania – 27 miejsce.

PISA

Program Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów
Programme for International Student Assessment

- Badanie jest realizowane w cyklu 3-letnim, począwszy od 2000 roku.
- Program jest koordynowany przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).
- W badaniu mierzone są umiejętności 15-latków w zakresie czytania (rozumienia i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury), matematyki oraz nauk przyrodniczych.
- PISA sprawdza „kapitał umiejętności” uczniów u progu ważnych decyzji o dalszej karierze edukacyjnej i zawodowej.
- Metodologia badania pozwala na porównywanie wyników z każdej dziedziny w czasie.
- W każdym cyklu jedna umiejętność jest traktowana jako wiodąca: w 2000 r. było to czytanie, w 2003 r. matematyka, w 2006 r. – nauki przyrodnicze, w 2009 – znowu czytanie.
- Badanie PISA prowadzone jest w każdym kraju w oparciu o te same zasady realizacji, te same kwestionariusze oraz taki sam pomiar umiejętności uczniów.

PISA

Jak zmieniły się wyniki polskich uczniów (punkty na skali PISA)		PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	PISA 2012
Czytanie i interpretacja	Polska	479	497	508	500	518
	Średnia OECD	500	494	492	494	496
Matematyka	Polska	-	490	495	495	518
	Średnia OECD	-	500	498	496	494
Rozumowanie w naukach przyrodniczych	Polska	-	-	498	508	526
	Średnia OECD	-	-	500	501	501

Podano jedynie wyniki porównywalne między latami czyli dla czytania i interpretacji od roku 2000, dla matematyki od roku 2003, dla rozumowania w naukach przyrodniczych od roku 2006.

PISA 2006

POLSKIE 15-LATKI NA TLE KRAJÓW OECD

DANE W PKT NA CZERWONO ZAZNACZONO ŚREDNIA DLA OECD

PISA 2009

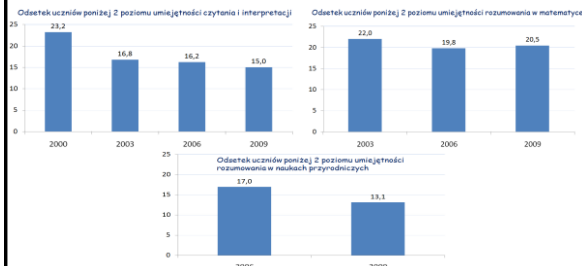
Zmniejszamy dystans

Najważniejszą informacją płynącą z badania PISA 2009 jest fakt, że Polsce udało się obniżyć, w ciągu ostatnich 9 lat, liczbę uczniów osiągających najgorsze wyniki w czytaniu. Podobnie zmniejszył się odsetek uczniów osiągających najgorsze wyniki w naukach przyrodniczych. **W tej chwili w Polsce odsetek uczniów osiągających najgorsze wyniki w czytaniu i naukach przyrodniczych należy do najniższych w Europie i wynosi odpowiednio dla czytania 15% oraz 13,1% dla nauk przyrodniczych.** Natomiast nadal wyzwaniem pozostaje zmniejszenie tego odsetka w przypadku matematyki – 20%

PISA 2009

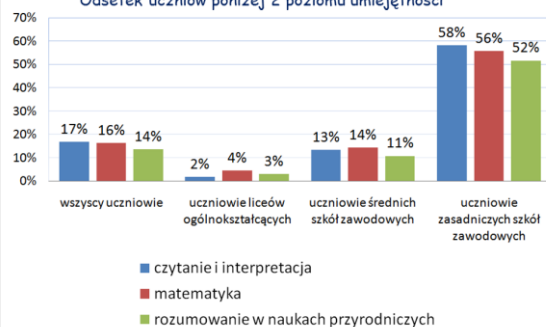
W Polsce:

- udało się znacząco obniżyć liczbę uczniów osiągających najgorsze wyniki w **czytaniu i interpretacji** (między 2000 a 2009 r.)
- niewiele zmieniło się pod tym względem w **matematyce** (między 2003 a 2009 r.)
- znacząco zmniejszyła się liczba uczniów osiągających najgorsze wyniki w **rozumowaniu w naukach przyrodniczych** (między 2006 a 2009 r.)

Większość uczniów zasadniczych szkół zawodowych nie posiada podstawowych kompetencji mierzonych w badaniu PISA

Odsetek uczniów poniżej 2 poziomu umiejętności

TALIS

Międzynarodowe Badanie Nauczania i Uczenia się
Teaching and Learning International Survey)

Międzynarodowe Badanie Nauczania i Uczenia się (Teaching and Learning International Survey) jest projektem badawczym, dotyczącym rozwoju zawodowego nauczycieli, który jako pierwszy wskazuje na znaczenie środowiska szkolnego i warunków pracy nauczyciela w szkole. Nowatorstwo badania polega na tym, że TALIS stwarza nauczycielom i dyrektorom szkół możliwość wniesienia własnych przemyśleń do badań i polityki edukacyjnej. Jako pierwsze na gruncie międzynarodowym, badanie TALIS dostarcza informacji na temat jakości nauczania i wpływu sposobów nauczania na procesy zdobywania wiedzy. Jednym z rezultatów badania miał być projekt kierunków potrzebnych zmian w systemie edukacji. Porównanie wyników międzynarodowych pozwoliło wyłonić kraje z podobnymi do polskich problemami edukacyjnymi i uczyć się od tych, które przyjęły inne rozwiązania. Badanie TALIS jest skierowane do nauczycieli i dyrektorów gimnazjów. Dla każdej z tych grup przygotowano osobny kwestionariusz. Kwestionariusze mogły być wypełniane tradycyjnie (w wersji papierowej) lub przez Internet. Nauczycieli i szkoły w krajach biorących udział w badaniu TALIS wybierano losowo, w każdym kraju wylosowano 200 szkół, a w każdej szkole po 20 nauczycieli.

W Polsce realizowana próba objęła: 172 gimnazja (tym samym uzyskano informacje od 172 dyrektorów) oraz 3184 nauczycieli. Pierwszy etap projektu koncentrował się wokół trzech grup zagadnień:

- rozpoznanie i reakcja (sprzężenie zwrotne) w zakresie nagradzania i oceny nauczycieli;
- przywództwo szkolne;
- praktyki, przekonania i postawy związane z nauczaniem.

ICILS

Badanie Biegłości Komputerowych i Informacyjnych

Porównawczo sprawdzili oni gotowość uczniów z 18 krajów do życia w erze informacji. Chcemy dowiedzieć się, w jakim stopniu uczniowie opanowali posługiwanie się komputerami. Ale umiejętności techniczne to tylko środek do celu. Kluczowe będą informacje na temat tego, jak potrafili zdobywać przy pomocy komputera informacje, jak je oceniają, przetwarzają i dzielą się nimi z innymi osobami

W badaniu, które potrwa do końca 2013 r., udział weźmie ponad 3 tys. uczniów II klasy gimnazjum, ponad 2 tys. nauczycieli oraz ponad 150 dyrektorów gimnazjów. Uczniowie będą musieli rozwiązać na komputerze dwa 30-minutowe moduły testowe. Przedstawiają one ciekawe historie, w których komputer jest potrzebny do rozwiązania pewnych problemów. Potem wypełnią - ciągle przy pomocy komputera - kwestionariusz dotyczący ich środowiska, doświadczeń komputerowych i postaw wobec technologii informacyjnych. Nauczyciele także wypełnią ankietę. Dowiemy się z nich m.in. czy i jak używają komputerów w szkole oraz poza nią, jak oceniają swoje kompetencje w wykorzystywaniu nowoczesnych technologii.

Efekty badania mają zostać opublikowane za rok w dwóch raportach - krajowym i międzynarodowym. Mają one dać odpowiedź na pytanie, jaki jest poziom kompetencji komputerowych i informacyjnych polskich gimnazjalistów na tle ich kolegów i koleżanek z innych krajów. Te dane pozwolą także odnaleźć powiązania i potencjalne przyczyny danego stanu rzeczy. Myślę, że dowiemy się czy te kompetencje powstają głównie w szkole, czy poza nią? Jaki jest stosunek nauczycieli do technologii i jaki ma to związek z poziomem kompetencji komputerowych i informacyjnych uczniów.

Przebieg projektu koordynuje Międzynarodowe Stowarzyszenie Ewaluacji Osiągnięć Edukacyjnych (International Association for the Evaluation of Educational Achievement - IEA) wraz z Australijską Radą Badań Edukacyjnych (Australian Council for Educational Research - ACER)

Krajowe badania osiągnięć uczniów

EWD

PWE

OBUT

OBUT

Ogólnopolskie Badanie Umiejętności Trzecioklasistów

http://www.trzecioklasista.edu.pl/kategorie/o_projekcie

W 2005 roku Centralna Komisja Egzaminacyjna uruchomiła projekt współfinansowany przez Europejski Fundusz Społeczny pod tytułem *Badanie umiejętności podstawowych uczniów trzeciej klasy szkoły podstawowej*, którego celem było zebranie informacji na temat poziomu umiejętności językowych i matematycznych uczniów kończących I etap kształcenia, a także czynników szkolnych i rodzinnych wpływających na te umiejętności.

W roku 2007 uruchomiono kontynuację projektu. Głównym celem było stworzenie narzędzia polityki edukacyjnej, pozwalającego na systematyczne i ciągłe doskonalenie jakości funkcjonowania szkoły na pierwszym etapie kształcenia oraz wspierającego podnoszenie jakości kształcenia i efektywności całej szkoły podstawowej. W ramach projektu zostały przeprowadzone na próbie reprezentatywnej badania ogólnopolskie w latach: 2006, 2008, 2010, 2011, jedno badanie w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. oraz dwie edycje badań dystansowych umiejętności uczniów rozpoczynających naukę w klasie czwartej w latach 2009 i 2010. Badaniami objęto także dyrektorów szkół, nauczycieli oraz rodziców dzieci.

Wyniki badań zostały przedstawione w 9 raportach. Powstało 5 publikacji metodycznych oraz szereg artykułów autorstwa członków zespołu. Są one zamieszczane na stronie internetowej badania. Odbyło się 7 konferencji skierowanych do osób pracujących w systemie kształcenia i systemie doskonalenia nauczycieli, które upowszechniały wyniki badań oraz wiedzę o współczesnych tendencjach w pracy z dziećmi. Na tym zakończyła się podstawowa część projektu.

W 2010 r. rozpoczęto realizację, w ramach projektu *Badanie umiejętności podstawowych uczniów trzeciej klasy szkoły podstawowej*, Ogólnopolskiego Badania Umiejętności Trzecioklasistów - OBUT.

Decyzją MEN od dnia 1 września 2012 roku projekt został przeniesiony do Instytutu Badań Edukacyjnych.

OBUT
Ogólnopolskie Badanie Umiejętności Trzecioklasistów

http://www.obut.edu.pl/artykul/warto_przeczytac-3

IBE *entuzjaści edukacji*
wertykał testowa

Baza Dobrych Praktyk
w tym Baza Narzędzi Dydaktycznych

kontakt: info@bde.edu.pl

Baza Dobrych Praktyk
w tym Baza Narzędzi Dydaktycznych

bdp.ibe.edu.pl

Stanowienie Państwa.

Przedstawiamy zbiór dobrych praktyk. Nasza intencja jest wsparcie nauczycieli, którzy dotychczas starali, by nauka w szkole była coraz ciekawsza. Jesteśmy zachęcani wynikami niedawnych badań, wskazujących na to, że młodzi ludzie chodzą do szkoły niechętnie. Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego stanowi doświadczenie od nauki pamiętowej, „uczenia pod test”, powtarzania algorytmów i „rozwiązania” „dł”. Chcemy pomógł nauczyciela w nowych podłożu programowania.

*** Polecane zadania**

- Jan Kochanowski "Człowiek bóg i grzeszny" (język polski)
- Wymiarzy protopadłości (matematyka)
- Świat i czarna kula (matematyka)
- Wypisy Kolumba (historia)
- Wielka Symborska "Wszystko" - czytanie tekstu literackiego (język polski)

*** Polecane dobre praktyki**

- Tworzymy własne książki (język polski)

IBE *entuzjaści edukacji*
wertykał testowa

Baza Dobrych Praktyk
w tym Baza Narzędzi Dydaktycznych

kontakt: info@bde.edu.pl

język polski

Wyszukiwarka

Wg podstawy programowej Wyszukiwanie zadań Wyszukiwanie dobrych praktyk

Nowa podstawa programowa tworzy drogę do poprawy efektów kształcenia na dwa sposoby:

- poprzez umiarkowanie i ukończenie wymagań stawianych uczniowi;
- poprzez wprowadzenie zasady, iż ważniejsza od objętości przekazywanych treści jest jakość szkolnych spotkań z tekstami kultury i zjawiskami językowymi.

Radikalne zwiększenie swobody nauczycieli w wyborze literatury ograniczenie ich ścisłego kanonu – to czynnik, który ma sprzyjać swobodzie programowej i podnoszeniu jakości kształcenia.

Spójnym elementem jakości nauczania jest różnorodność – punktów widzenia, metod, technik itp. Taki dydaktyczny podejście, które nie jest „jedyną” „dł” do osiągnięcia sukcesu.

*** Polecane zadania**

- A. Fredro "Zemsta" – do lektury
- Jan Kochanowski "Człowiek bóg i grzeszny"
- Czytaj, nie naciskaj!
- Aleksander Kamiński "Kamienie na szaniec"
- Stanisław Barańczak - "Widzisz"

*** Polecane dobre praktyki**

- Tworzymy własne książki
- Jak napisać interpretację

Podsumujmy

Ewaluacja w szkole – główny cel

e-valesco evaleo

stawać się silnym, potężnieć, wzmocnić się, nabrać siły; móc, być zdolnym, zdołać, potrafić

Słownik łaciński-polski

Zagrożenia wykorzystania wyników egzaminów zewnętrznych dla rozwoju ucznia, szkoły, systemu

- ocenianie pracy ucznia, nauczyciela, szkoły wyłącznie na podstawie wyników egzaminów zewnętrznych
- ocenianie skoncentrowane na wyniku, a nie na procesie
- przewaga strategii wymuszających nad wspierającymi doskonalenie ucznia, nauczyciela, szkoły; wywieranie nacisku
- wzmocnienie rywalizacji pomiędzy uczniami, nauczycielami, szkołami
- unifikacja oceniania wewnątrzszkolnego i zewnętrznego
- kwestionowanie, odrzucenie wyników
- koncentracja na obronie, a nie na rozwoju
- brak kompetencji nauczycieli i nadzoru pedagogicznego w zakresie konstruowania narzędzi diagnostycznych, analizowania wyników, projektowania zmian w szkole
- uprzedmiotowienie ucznia, nauczyciela, szkoły - uczenie „pod egzaminy”

Szanse wykorzystania wyników egzaminów zewnętrznych dla rozwoju ucznia, szkoły, systemu

- rzetelna, obiektywna, porównywalna informacja o efektach nauczania - uczenia się
- identyfikowanie mocnych i słabych stron pracy ucznia, nauczyciela, szkół
- programowanie rozwoju ucznia, nauczyciela, szkoły, systemu; tworzenie programów wspierających
- doskonalenie narzędzi i procedur egzaminacyjnych
- dostosowanie oferty programowej, szkoleniowej, metod, systemu oceniania, organizacji pracy do potrzeb ucznia, nauczyciela, szkoły
- optymalizacja nakładów na oświatę - finansowanie rzeczywistych potrzeb
- zaangażowanie wszystkich podmiotów w rozwój jakościowy szkół

Wyniki egzaminów – zagrożenia z zewnątrz

- **Zagrożenie edukacji**, spowodowane wycinkową interpretacją uwarunkowań wyników kształcenia, jest realne.
- Wyniki egzaminu zewnętrznego zwykle rozczarowują, gdyż – w przeciwieństwie do oceniania wewnątrzszkolnego – nie obejmuje on osiągnięć emocjonalnych i demonstracja pilności przez ucznia nie podnosi jego ocen.
- Zaczyna się szukanie „winnych”, a najłatwiej ich znaleźć wśród osób zatrudnionych w systemie edukacji.

B. Niemierko

John MacBeath, Michael Schratz, Denis Meuret, Lars Jakobsen

Czy nasza szkoła jest dobra?

Tłumaczył Krzysztof Kruszyński, Warszawa 2003, WSiP

Po czym poznać jakość przepisów regulujących funkcjonowanie szkoły?
Polityka oświatowa ma chronić ucznia przed złym nauczycielem i złą szkołą, a dobrego nauczyciela i dobrą szkołę – przed administracją oświatową.

3 racje:

- 1) Szkole, jak każdej organizacji, przysługują **cechy** tradycyjnie zarezerwowane dla **człowieka**, jak inteligencja, wydolność umysłowa, zdolność uczenia się, życzliwość, świadomy rozwój w wybranym kierunku itp.
- 2) Szkoła, jako **organizacja samoucząca się**, musi spełnić pewne warunki początkowe, musi mieć motywację do nauki, musi być kierowana, wspierana, przymuszana do niej, kontrolowana i jeśli się uda, ma osiągnąć poziom samostereowności.
- 3) Żeby szkoła mogła się uczyć, musi koniecznie **wiedzieć, czego i jak**.

69

Od startu...

czyli wzajemne zależności między podstawą programową, standardami wymagań egzaminacyjnych i programami nauczania:

- podstawy prawne (i ich **moc** w szkołach o uprawnieniach szkół publicznych)
- programy nauczania a współpraca między nauczycielami (a zwłaszcza korelacja wertykalna i horyzontalna, szczególnie w kształceniu umiejętności opisanych w standardach egzaminacyjnych)
- analizy programowe podstawą zaplanowania współpracy między nauczycielami (czy plany pracy nauczycieli zawierają rozpisane szczegółowo standardy, czy są zaplanowane do kształcenia z uwzględnieniem korelacji, tu również wątek wymagań P i PP, i jeszcze obowiązek prawny współpracy nauczycieli uczących w tym samym oddziale)
- standardy wymagań egzaminacyjnych i edukacyjnych - konieczność analiz i próba odpowiedzi na pytania, jakie jest miejsce wymagań egzaminacyjnych w wymaganiach edukacyjnych w PSO w poszczególnych przedmiotach)

...po drodze

czyli współpraca w procesie dydaktycznym:

- analiza skuteczności stosowanych metod nauczania
- konieczność wymiany doświadczeń między nauczycielami pracującymi w tym samym oddziale na temat bieżących osiągnięć uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem tych międzyprzedmiotowych
- ocenianie wewnątrzszkolne jako prognoza sukcesu lub porażki ucznia
- współpraca w ocenianiu wewnątrzszkolnym umiejętności opisanych w standardach (np. przy konstruowaniu sprawdzianów, prac klasowych...)
- szansa systemowego badania osiągnięć uczniów (od badania po wdrożeniu działań doskonalących)

...do mety

bezwzględna współpraca WSZYSTKICH nauczycieli w corocznej analizie wyników egzaminów zewnętrznych:

- wykorzystanie w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej wyników sprawdzianu do diagnozy wstępnej (a zwłaszcza uwzględnienie standardów ze szkoły programowo niższej w planowaniu pracy)
- wykorzystanie własnych wyników z podkreśleniem odpowiedzialności za wynik we wszystkich aspektach
- analiza ograniczeń kontekstowych

***Świat, w którym będą żyły nasze
dzieci, zmienia się cztery razy
szybciej niż szkoły.***

G. Dryden, J. Vos, *Rewolucja w uczeniu*

***Głupotą jest robić wciąż to samo
i oczekiwać, że wyniki się zmienią.***

John MacBeath, Michael Schratz, Denis Meuret, Lars Jakobsen
Czy nasza szkoła jest dobra?
Tłum. Krzysztof Kruszewski, Warszawa 2003, WSiP, s. 64

Dziękuję za uwagę.

zlisiecka@gmail.com